

Warszawa, dnia 14 września 2012 r.

RPO-668210-VII/720.6/11/PK

Raport
Krajowego Mechanizmu Prewencji
z re-wizytacji Pomieszczeń dla osób zatrzymanych
lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia
KPP w Sochaczewie
(wyciąg)

1. Wprowadzenie.

Na podstawie artykułu 19 *Protokołu fakultatywnego do Konwencji w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania*, przyjętego przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku z dnia 18 grudnia 2002 r. (Dz. U. z 2007 r. Nr 30, poz. 192) oraz działając z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich, w dniu 23 lipca 2012 r., do Pomieszczeń dla osób zatrzymanych Komendy Powiatowej Policji w Sochaczewie, (zwanym dalej PdOZ lub Izba) udali się pracownicy Zespołu „Krajowy Mechanizm Prewencji” (zwanego dalej KMP lub Mechanizmem): Przemysław Kazimirski (prawnik) i Małgorzata Molak (pedagog resocjalizacyjny).

Wykonując zadania Krajowego Mechanizmu Prewencji, przedstawiciele Rzecznika Praw Obywatelskich sprawdzili na miejscu stan realizacji zaleceń wydanych przez KMP, w wyniku wizytacji PdOZ przeprowadzonej w dniu 9 marca 2011 r.

W dniu 23 lipca 2010 r., w celu sprawdzenia stanu wykonania zaleceń KMP, pracownicy Mechanizmu wykonali następujące czynności:

- wysłuchali informacji przedstawionej przez kom. Adama Supła - zastępcę Naczelnika Wydziału Prewencji KPP w Sochaczewie;
- obejrzeli wszystkie pomieszczenia Izby, sprawdzając przy tym stan wyposażenia pokoi dla zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia;
- przeprowadzili rozmowę z zatrzymanym mężczyzną przebywającym w PdOZ;

Dokonane w ten sposób ustalenia, pracownicy Krajowego Mechanizmu Prewencji przekazali mł. insp. mgr inż. Markowi Wójcikowi I zastępcy Komendanta Powiatowej Policji w Sochaczewie oraz zastępcy Naczelnika Wydziału Prewencji, a także wysłuchali ich uwag i wyjaśnień.

2. Stan realizacji zaleceń wydanych w wyniku wizytacji Izby, przeprowadzonej w dniu 9 marca 2011 r.

Zgłoszone wówczas zalecenia dotyczyły:

1. zmiany sposobu udostępniania zainteresowanym Regulaminu pobytu osób umieszczonych w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, w celu stworzenia im lepszych warunków do zapoznania się z jego treścią (np. poprzez wywieszenie kopii na wewnętrznej stronie drzwi pomieszczeń dla zatrzymanych lub poprzez wydawanie im wspomnianego aktu z prośbą o zwrot po jego przeczytaniu);
2. zapewnienia odpowiedniej temperatury powietrza w stosunku do warunków atmosferycznych w pokojach dla osób zatrzymanych;
3. zamontowania w pokoju sanitarnym urządzenia umożliwiającego regulację temperatury i strumienia wody, zabezpieczonego przed dostępem osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia;
4. wyodrębnienia w magazynie miejsca służącego do przechowywania rzeczy osobistych zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, rzeczy osobistych chorych zakaźnie, czystej i brudnej bielizny pościelowej, oraz wyposażenia magazynu w kosze na brudną bieliznę;

5. zakupu urządzenia rejestrującego nagrania z monitoringu pomieszczeń.

Ad.1. W dniu 7 czerwca 2012 r. weszły w życie przepisy nowego rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie pomieszczeń przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, pokoi przejściowych, tymczasowych pomieszczeń przejściowych i policyjnych izb dziecka, regulaminu pobytu w tych pomieszczeniach, pokojach i izbach oraz sposobu postępowania z zapisami obrazu z tych pomieszczeń, pokoi i izb (Dz. U. z 2012 r. poz. 638). Rozporządzenie doprecyzowało miejsce umieszczenia Regulaminu pobytu osób umieszczonych w PdOZ, wskazując, że jego kopia powinna znajdować się w pokoju dla osób zatrzymanych, a sposób jej ekspozycji powinien uniemożliwiać jej zniszczenie oraz dokonanie zamachu na zdrowie człowieka (§ 16 pkt 2). Ogląd pokoi dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia znajdujących się w Izbie wykazał, że kopie Regulaminu znajdowały się w poszczególnych pokojach – zostały przyklejone do ścian. Zalecenie Krajowego Mechanizmu Prewencji należy zatem uznać za wykonane.

Ad.2. Ogląd pokoi dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia wykazał dokonanie wymiany żeliwnych grzejników CO na grzejniki konwektorowe. Mając na uwadze okres przeprowadzenia re-wizytacji (lato) pracownicy Krajowego Mechanizmu Prewencji nie mogli sprawdzić w praktyce sposobu działania nowych grzejników.

Ad.3. Mieszalnik został zakupiony zgodnie z zaleceniem Krajowego Mechanizmu Prewencji. Został zamontowany w pomieszczeniu do porcjowania posiłków, do którego nie mają wstępu osoby zatrzymane.

Ad.4. Zalecenie nie zostało zrealizowane. W dalszym ciągu magazyn Izby nie spełnia warunków określonych w § 10 rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie pomieszczeń przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, pokoi przejściowych, tymczasowych pomieszczeń przejściowych i policyjnych izb dziecka, regulaminu pobytu w tych

pomieszczeniach, pokojach i izbach oraz sposobu postępowania z zapisami obrazu z tych pomieszczeń, pokoi i izb (Dz. U. z 2012 r. poz. 638).

Ad 5. Postulowany przez Krajowy Mechanizm Prewencji zakup rejestratora video nie został zrealizowany. Z wyjaśnień I zastępcy Komendanta Powiatowego Policji w Sochaczewie przekazanych pracownikom KMP podczas podsumowania re-wizytacji wynika, że powodem decydującym o braku urządzenia jest sytuacja finansowa jednostki.

Nawiązując do trudnej sytuacji ekonomicznej Komendy Powiatowej Policji w Sochaczewie zastępca Komendanta wskazał, że prowadzone są obecnie rozmowy pomiędzy przedstawicielami samorządów okolicznych gmin, burmistrza miasta Sochaczew oraz Komendy Wojewódzkiej Policji w Radomiu, na temat ich partycypacji w kosztach budowy nowej siedziby Komendy Powiatowej Policji w Sochaczewie. Dysponent środków finansowych, czyli Komenda Wojewódzka Policji w Radomiu, nie jest bowiem w stanie samodzielnie pokryć wydatków związanych z planowaną inwestycją. Po osiągnięciu konsensusu w prowadzonych obecnie rozmowach, z początkiem 2013 r. mogłaby ruszyć budowa. Jej zakończenie przewidywane jest w 2015 r.

W Raporcie Krajowego Mechanizmu Prewencji z wizytacji jednostki w dniu 9 marca 2011 r. zawarta została ponadto informacja dotycząca usytuowania ekranu monitora, na którym wyświetlany jest podgląd z monitoringu pomieszczeń dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia. Pracownicy Mechanizmu, którzy podnieśli wówczas zagrożenie dostępu do obrazu przez osoby postronne spacerujące po chodniku przy ulicy, na którą wychodzą okna Komendy, zostali zapewnieni przez funkcjonariuszy pełniących wówczas służbę w Izbie, że w związku ze wspomnianym zagrożeniem, żaluzje okienne są zasłonięte.

Ogląd Izby, w tym pokoju oficera dyżurnego przeprowadzony podczas re-wizytacji wykazał jednakże, że obraz z monitora obejmujący m.in. pokoje dla zatrzymanych jest doskonale widoczny dla przechodniów, stwarzając tym samym możliwość identyfikacji zatrzymanych umieszczonych w PdOZ przez osoby postronne. W związku z tym Krajowy Mechanizm Prewencji zaleca zmianę

ustawienia monitoru w taki sposób, który będzie gwarantował brak dostępu do obrazu z monitoringu pomieszczeń dla osób trzecich.

3. Rozmowa z zatrzymanym.

Mężczyzna został zatrzymany w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa, pozostając w chwili zatrzymania w stanie nietrzeźwości. Pytany o przebieg badania lekarskiego wykonanego przed umieszczeniem w PdOZ odparł, że samo badanie polegało jedynie na wywiadzie, w trakcie którego oświadczył, że nic mu nie dolega i że czuje się dobrze. Po przyjęciu do Izby, jak twierdził, został zobowiązany do oddania swojej odzieży do depozytu. W porze nocnej otrzymał tylko materac i koc (bez poszewki i zagłówka). Ubranie wraz z butami otrzymał rano (w dniu wizytacji). Mężczyzna twierdził ponadto, że nie dostał nic do picia. Chciał skorzystać z sanitariatu w celu umycia nóg, ale nie umożliwiono mu tego. Zatrzymany dodał, że w porze nocnej oświetlenie w pokoju nie zostało wyłączone.

W kwestii pouczenia o przysługujących mu w związku z pobytem w Izbie prawach, zatrzymany przekazał przedstawicielce Krajowego Mechanizmu Prewencji, że nie został pouczony przez funkcjonariusza pełniącego służbę w Izbie o prawach przysługujących mu jako osobie zatrzymanej w PdOZ.

Biorąc pod uwagę informacje odebrane od zatrzymanego, Krajowy Mechanizm Prewencji pragnie podkreślić bezwzględny obowiązek przestrzegania przez funkcjonariuszy przepisów rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 4 czerwca 2012 r. w sprawie pomieszczeń przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, pokoi przejściowych, tymczasowych pomieszczeń przejściowych i policyjnych izb dziecka, regulaminu pobytu w tych pomieszczeniach, pokojach i izbach oraz sposobu postępowania z zapisami obrazu z tych pomieszczeń, pokoi i izb (Dz. U. z 2012 r. poz. 638).

4. Zalecenia.

Na podstawie art. 19 Protokołu Fakultatywnego do Konwencji w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania, Krajowy Mechanizm Prewencji zaleca:

I. Komendantowi Komendy Powiatowej Policji w Sochaczewie:

1. organizację magazynu Izby zgodnie z wymogami określonymi w § 10 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie pomieszczeń przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, pokoi przejściowych, tymczasowych pomieszczeń przejściowych i policyjnych izb dziecka, regulaminu pobytu w tych pomieszczeniach, pokojach i izbach oraz sposobu postępowania z zapisami obrazu z tych pomieszczeń, pokoi i izb (Dz. U. z 2012 r. poz. 638);
2. przeprowadzenie szkolenia z przepisów regulujących pełnienie służby w PdOZ dla zatrudnionych w nich funkcjonariuszy;
3. bezwzględne przestrzeganie przepisów wspomnianego wyżej rozporządzenia przez funkcjonariuszy pełniących służbę w PdOZ;
4. zakup rejestratora video;
5. zmianę ustawienia monitora znajdującego się w pokoju oficera dyżurnego Komendy, tak by dostęp do podglądu z monitoringu PdOZ wyświetlanego na nim był niemożliwy dla osób postronnych, w szczególności przechodniów.

II. Komendantowi Wojewódzkiemu Policji w Radomiu

1. Przyznanie środków finansowych na realizację zaleceń nr 1 i 2 adresowanych do Komendanta Komendy Powiatowej Policji w Sochaczewie.